

Nr 36.

Ankom till Riksdagens kansli den 13 maj 1913 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning, lag om ersättning i vissa fall av allmänna medel till vittnen i mål, som avses i gällande lag angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning, och förordning angående ändrad lydelse av 1 § i förordningen om frihamn den 15 november 1907.

Närvarande: herrar Widén, Lindhagen, af Ekenstam *), Söderbergh, Stärner, Gezelius, Alexanderson, greve Lagerbjelke, von Baumgarten, greve Spens, Pettersson i Bjälbo, Olsson i See, Svensson i Saläng*), Rehn *), Persson i Norrköping och Olofsson i Åvik.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 11 april 1913 dagtecknad proposition, nr 257, vilken blivit till lagutskottet hänvisad, har Kungl. Maj:t, under återopande av vid propositionen fogade utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

1:o) Lag angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning.

Häri genom förordnas som följer:

Svenska ursprungsbeteckningar.

1 §.

Ej må vara, därå finnes anbragt beteckning, som giver varan sken av att hava frambragts eller tillverkats i Sverige, från utrikes ort hit till riket införas för försäljning.

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 9 saml. 35 häft. (Nr 36.)

Den omständigheten, att å vara förekommande beteckning är avfattad på svenska språket eller att å vara anbragts avbildning med svenskt motiv, skall, även om i sistnämnda fall avbildningen åtföljes av förklarande text, ej i och för sig utgöra hinder för varans införande.

Ovan stadgade förbud äger icke tillämpning, då det ådagalägges, att varan verkligen är frambragt eller tillverkad i Sverige och förut blivit utförd ur riket;

då den åsatta beteckningen enligt handelsbruk endast tjänar att utmärka varans art (generisk beteckning); eller

då, jämte den svenska ursprungsbeteckningen, å varan finnes på tydligt, lätt i ögonen fallande och varaktigt sätt angivet, att varan är av utländskt ursprung.

2 §.

Ankommer hit till riket vara, som jämlikt 1 § ej må hit införas, skall varan vid införseln tagas i beslag av tullpersonalen.

Då vara tagits i beslag, skall densamma avlämnas till den närmaste tullförvaltning, där den lämpligen kan förvaras, varjämte underrättelse om beslaget ofördröjligen skall genom nämnda tullförvaltnings försorg i rekommenderat brev avsändas till varans adressat, där sådan finnes å denna angiven eller eljest är för tullförvaltningen känd och han ej personligen varit närvarande vid beslagets verkställande.

3 §.

Mål angående överträdelse av denna lag tillhör generaltullstyrelsens upptagande och avgörande.

I målets behandling skola ämbetsverkets chef och minst två ledamöter deltaga. Av de senare skall åtminstone en hava fullgjort vad författningarna föreskriva dem, som uti domareämbeten må nyttjas. Såsom styrelsens beslut gälle den mening, varom de flesta sig förena; och skall i händelse av lika röstetal eller flera olika meningar vad i allmän lag för sådant fall är stadgat angående omröstning till dom i brottmål lända till efterrättelse.

4 §.

Verkställt beslag skall av den tullförvaltning, till vilken varan jämlikt 2 § avlämnats, skyndsamt underställas generaltullstyrelsens prov-

ning; skolande tullförvaltningen därvid överlämna rapport över beslaget från den, som verkställt detsamma, ävensom avgiva yttrande, huruvida enligt tullförvaltningens förmenande den beteckning, som föranlett beslaget, kan utplånas eller varan förses med sådan i 1 § omnämnd beteckning, varigenom dess utländska ursprung angives, utan att varan därigenom i sin helhet förstöres eller förlorar allt värde såsom handelsvara, samt, därest så anses kunna ske, på vilket sätt dylik åtgärd synes böra vidtagas.

5 §.

Innan målet av generaltullstyrelsen företages till avgörande, skall tillfälle lämnas den tullfiskal, inom vars tjänstgöringsdistrikt beslaget skett, ävensom varuägaren, varmed i denna lag förstås emottagaren av varan eller, om han är ombud för annan här i riket, vilken över detsamma äger förfoga, denne senare, att i målet sig yttra; och förelägge styrelsen för sådant ändamål envar av dem att inom viss tid från erhållen del av föreläggandet avgiva dylikt yttrande, vid äventyr att målet ändå avgöres. Är ägaren ej känd, eller kan han icke med kallelse anträffas, skall styrelsen låta i allmänna tidningarna införa kungörelse angående beslaget med föreläggande för ägaren att, vid nyssnämnda äventyr, inom tre månader från kungörandet inkomma med yttrande i målet. Där så prövas nödigt, inhänte styrelsen jämväl yttrande från den, som verkställt beslaget.

6 §.

Finner generaltullstyrelsen beslaget icke vara lagligen grundat, varde detsamma av styrelsen upphävt.

7 §.

Prövas beslaget vara lagligen grundat, och kan ej den oriktiga ursprungsbeteckningen utplånas eller varan förses med sådan i 1 § omnämnd beteckning, varigenom dess utländska ursprung angives, utan att varan därigenom i sin helhet förstöres eller förlorar allt värde såsom handelsvara, skall densamma av generaltullstyrelsen förklaras förbruten.

8 §.

Finnes beslaget lagligen grundat, men föreligger ej hinder, varom i 7 § sägs, mot den oriktiga ursprungsbeteckningens utplånande eller varans förseende med i 1 § angiven beteckning om dess utländska ursprung, förelägge generaltullstyrelsen varuägaren dels att inom viss tid, efter det styrelsens beslut vunnit laga kraft, i enlighet med de närmare föreskrifter, styrelsen har att i beslutet meddela, under tillsyn av tullpersonal oskadliggöra den oriktiga beteckningen, dels ock, såframt ej visas, det varan mot ägarens förbud blivit obehörigen märkt, att inom tid och i den ordning, som stadgas i fråga om erläggande av tull, gälda en straffavgift, motsvarande tio procent av varans värde, så beräknat som om fastställande av värdet å gods, för vilket tull skall utgå efter dylik grund, är föreskrivet, dock ej under tio eller över femhundra kronor för allt med samma lägenhet till honom ankommet obehörigen märkt gods.

9 §.

Ställer sig varuägaren icke till efterrättelse vad enligt 8 § honom förelagts med avseende å den oriktiga ursprungsbeteckningens oskadliggörande, vare lag som i 7 § sägs.

10 §.

Varda ej straffavgiften och de kostnader, som för dess beräkning kunna hava uppkommit för det allmänna, där dessa skola av varuägaren ersättas, behörigen erlagda, skola gällande bestämmelser angående uttagande av oguldna tullavgifter vinna motsvarande tillämpning.

11 §.

Påkallar tullfiskalen eller varuägaren vittnesförhör vid domstol, eller finner generaltullstyrelsen eljest sådant förhör erforderligt, må styrelsen därom förordna.

12 §.

Generaltullstyrelsens beslut enligt 6, 7, 8 eller 9 § meddelas efter anslag; skoland ett exemplar av beslutet ofördröjligen i rekommenderat brev avsändas till varuägaren, såframt hans adress är känd.

13 §.

Är tullfiskalen eller varuägaren missnöjd med beslut, som generaltullstyrelsen jämlikt 6, 7, 8 eller 9 § meddelat, äge han att, vid talans förlust, däröver hos Konungen anföra besvär före klockan tolv å tjugonde dagen från beslutets dag; dock att tullfiskalen ej må fullfölja talan mot beslut enligt 8 §, såvitt angår sättet för den oriktiga ursprungsbeteckningens oskadliggörande.

Över beslut, som eljest i målet av generaltullstyrelsen meddelats, må särskild klagan icke föras.

14 §.

Förklarar före besvärstidens utgång såväl tullfiskalen som varuägaren hos generaltullstyrelsen sig åtnöjas med styrelsens jämlikt 6 eller 8 § meddelade beslut, skall detsamma såsom lagakraftvunnet anses.

Har talan fullföljts mot beslut, varom nu nämnts, eller står rätten att däremot föra talan ännu öppen, utgöra den omständigheten likväl ej hinder för varuägaren att på därom hos generaltullstyrelsen gjord framställning utfå varan, i den mån denna icke enligt styrelsens prövning erfordras såsom bevismedel vid fullföljd av talan mot beslutet. Dock åligge det varuägaren att dessförinnan dels i enlighet med de föreskrifter, styrelsen redan meddelat eller, såvitt oriktig ursprungsbeteckning ej ansetts föreligga, har att på grund av ifrågavarande framställning meddela, utplåna å varan förefintlig beteckning, som föranlett beslaget, eller ock förse varan med sådan beteckning för angivande av dess utländska ursprung, som i 1 § sägs, och dels hos tullförvaltningen nedsätta eller ställa betryggande säkerhet för ifrågakommande straffavgift och kostnader, varom i 10 § sägs. Styrelsens beslut i anledning av framställning, varom ovan förmäles, skall tillställas varuägaren på sätt i 12 § finnes stadgat.

15 §.

Vara, som enligt 7 § genom lagakraftägende beslut förklarats förbruten, skall genom tullförvaltningens försorg förstöras.

Vara, som jämlikt 9 § blivit genom lagakraftägende beslut förklarad förbruten, skall av tullförvaltningen å offentlig auktion försäljas till den mestbjudandes fria disposition.

I händelse beslagtagna vara finnes underkastad förskämning, minskning eller annan sådan nedgång i värde, såframt med försäljningen därav fördröjes, må generaltullstyrelsen, jämväl där målet är beroende på Konungens prövning, efter därom av tullfiskalen eller varuägaren gjord framställning eller om eljest så prövas skäligt, förordna om varans försäljning utan avbidan på målets slutliga avgörande.

Innan vara försäljes, skall i enlighet med föreskrifter, som meddelas i det beslut, varigenom varan förklaras förbruten eller om dess försäljning enligt föregående stycke förordnas, den åsatta ursprungsbeteckningen utplånas eller ock varan förses med sådan beteckning för angivande av dess utländska ursprung, som i 1 § sägs. Kan dylik åtgärd ej lämpligen vidtagas, skall varan i sin helhet eller till den del, sådant nödigt är, förstöras.

16 §.

Av influten straffavgift eller behållen försäljningssumma för förbruten vara tillfalle hälften kronan och hälften tullstatens enskilda pensionsinrättning.

17 §.

Vad i denna lag är stadgat gälle ock i det fall, att den oriktiga ursprungsbeteckningen är anbragt å emballage, i vilket varan vid införseln förvaras, såvida emballaget är sådant, att varan är avsedd att däri hållas till salu.

Utländska ursprungsbeteckningar.

18 §.

Konungen må efter avtal med främmande stat och under förutsättning, att denna lämnar motsvarande skydd för svenska ursprungsbeteckningar, förordna, att de i 2—17 §§ upptagna bestämmelser skola med nedan i andra stycket omförmälda undantag äga tillämpning beträffande införsel i försäljningssyfte av vara, försedd med oriktig ursprungsbeteckning, genom vilken varan direkt eller indirekt angives vara frambragt eller tillverkad i den främmande staten eller å någon

inom denna belägen ort, såframt icke den åsatta beteckningen enligt handelsbruk endast tjänar att utmärka varans art (generisk beteckning) eller densamma åtföljes av en noggrann och med tydliga bokstäver anbragt beriktigande uppgift, som, i händelse varan icke frambragts eller tillverkats inom ifrågavarande stat, skall utmärka det verkliga ursprungslandet och, därest varan frambragts eller tillverkats å annan ort inom ifrågavarande stat än den angivna, den verkliga ursprungsorten.

Beslag å vara med utländsk ursprungsbeteckning skall endast äga rum efter angivelse eller om tullpersonalen finner uppenbart, att oriktig ursprungsbeteckning föreligger. Innan beslagtagen vara må av ägaren utbekommas eller genom det allmännas försorg säljas, skall varan, om den åsatta beteckningen icke utplånas, förses med sådan uppgift angående dess verkliga ursprung, varom ovan nämns.

I överenskommelsen må bestämmas, att vad i första stycket sägs angående generiska beteckningar ej skall gälla i fråga om beteckningar för vinodlingsprodukter.

19 §.

Genom denna lag upphäves förordningen angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning den 9 november 1888.

20 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1914.

I mål, som dessförinnan blivit vid domstol anhängiggjort eller enligt 3 § i förordningen den 9 november 1888 dit hänskjutet, skall efter lagens ikraftträdande domstolen meddela yttrande vad angår frågan, huruvida beslaget är lagligen grundat, samt, där så prövas vara förhållandet, hänvisa målet till generaltullstyrelsen, som har att efter omständigheterna antingen jämlikt 7 § förklara varan förbruten eller enligt 8 § föreskriva, vad det åligger varuägaren fullgöra såsom villkor för utbekommande av varan, så ock i övrigt med målet lagligen förfara.

2:o) **Lag om ersättning i vissa fall av allmänna medel till vittnen i mål, som avses i gällande lag angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbezeichnung.**

Härigenom förordnas som följer:

Har i mål, som avses i gällande lag angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbezeichnung, någon blivit av tullfiskalen åberopad eller enligt generaltullstyrelsens eller Konungens förordnande inkallad såsom vittne, njute han gottgörelse av allmänna medel för sin inställelse efter enahanda grunder och i samma ordning, som stadgas angående ersättning av allmänna medel till vittnen i brottmål; skolande sådan kostnad alltid stanna å statsverket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1914.

3:o) **Förordning angående ändrad lydelse av 1 § i förordningen om frihamn den 15 november 1907.**

Härigenom förordnas, att 1 § i förordningen om frihamn den 15 november 1907 skall erhålla följande ändrade lydelse:

I stapelstad — — — stadgas.

Frihamn — — — skall i fråga om tull- och tillverkningsavgifter samt sockerskatt ävensom beträffande tillämpningen av gällande bestämmelser angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbezeichnung anses såsom utrikes ort; och — — — införas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1914.

De med ifrågavarande proposition för Riksdagen framlagda lagförslagen avse att ersätta bestämmelserna i kungl. förordningen den 9 november 1888 angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbezeichnung. I denna förordning, som tillkommit i ändamål att till skydd för såväl inhemsk industri och handel som den köpande allmänheten förhindra användandet av svenska ursprungsbezeichnungen å utländska handelsvaror, stadgas bland annat i 1 §, att vara, som från utrikes ort för försäljning hit till riket införes, skall med vissa i paragrafen angivna undantag tagas i beslag och dömas förbruten, därest å densamma finnes anbragt namn å ort, fastighet, industriell anläggning eller näringsidkare inom Sverige eller annan bezeichnung, som ger varansken av att vara i Sverige tillverkad.

Emellertid hava särskilt under de senare åren framställts åtskilliga anmärkningar mot de i berörda förordning innehållna bestämmelserna och deras tillämpning.

Sålunda har bland annat anförts *dels* att förordningens stadganden om vad som skall anses såsom oriktig ursprungsbezeichnung icke vore nog tydligt avfattade och på grund härav kommit att giva anledning till en alltför vidsträckt tolkning, *dels* att påföljden för överträdelse av förordningen, nämligen varans konfiskering, oftast vore obilligt sträng och ej påkallad för vinnande av förordningens syftemål, *dels* och slutligen att mål av ifrågavarande slag icke vunno den skyndsamma handläggning, som vore av nöden.

Med anledning av särskilda under åren 1907 och 1908 av enskilda korporationer ävensom av generaltullstyrelsen hos Kungl. Maj:t gjorda framställningar uppdrog Kungl. Maj:t den 11 september 1908 åt den för revision av gällande lagstiftning rörande patent och om skydd för varumärken samt vissa mönster och modeller ävensom för utredning angående lagstiftningsåtgärder mot illojal konkurrens den 6 mars samma år tillsatta kommittén att jämväl verkställa utredning angående behovet av revision av gällande bestämmelser rörande förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbezeichnung.

Den 20 september 1911 avgav kommittén förslag till lag angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbezeichnung, lag angående ersättning i vissa fall av allmänna medel till vittnen i ärenden, som avses i gällande lag angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbezeichnung, och kungörelse angående ändrad lydelse av 1 § i förordningen om frihamn den 15 november 1907, vilka förslag, som underställts lagrådets granskning, med vissa

ändringar ligga till grund för de med ifrågavarande proposition för Riksdagen framlagda författningsförslagen.

Ett av kommittén jämväl framlagt, av förstnämnda lagförslag betingat förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § i lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt den 26 maj 1909, har inarbetats i det förslag till dylik lag, som genom Kungl. Maj:ts proposition nr 287 förelagts Riksdagen. Över detta förslag kommer utskottet, till vars behandling detsamma hänskjutits, framdeles att avgiva utlåtande.

Beträffande det närmare innehållet av de ifrågavarande förslagen och de skäl, utöver de ovan nämnda, som legat till grund för samma förslag, får utskottet hänvisa till den kungl. propositionen jämte de därvid fogade utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll.

Vid granskning av ifrågavarande förslag har utskottet ej funnit skäl att däremot framställa någon anmärkning.

Utskottet vill dock erinra att, såsom av motiverna till kommitténs förslag till lag om förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning framgår, kommittén avsett, att varuägaren i mål av ifrågavarande slag skulle erhålla samtliga expeditioner från generaltullstyrelsen avgiftsfritt samt att för detta ändamål erfordras tillägg till gällande författningar angående expeditionslösen och stämpelavgift.

Då emellertid, enligt vad utskottet erfarit, förslag i ämnet lärer, i den mån Riksdagens medverkan erfordras, vara att förvänta till nästkommande års riksdag, har utskottet icke ansett någon åtgärd från Riksdagens sida i förevarande hänseende nu behöfvig.

På grund av vad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

att Riksdagen måtte med bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition antaga ovan intagna förslag till

1:o) lag angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning;

2:o) lag om ersättning i vissa fall av allmänna medel till vittnen i mål, som avses i gällande lag angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning; samt

3:o) förordning angående ändrad lydelse av 1 §
i förordningen om frihamn den 15 november 1907.

Stockholm den 13 maj 1913.

På lagutskottets vägnar:

JOHAN WIDÉN.

Särskilt yttrande:

av herr *Persson* i Norrköping som anfört:

»Som utskottet framhåller, har denna förordning »tillkommit i ändamål att till skydd för såväl inhemsk industri och handel som den köpande allmänheten förhindra användandet av svenska ursprungsbe-
teckningar å utländska handelsvaror». Granskar man saken närmare, finner man emellertid att förordningen i fråga icke alls täcker det ändamål, varför den angives ha tillkommit. Visserligen föreskriver 1 §, att vara, varå vid *införseln* finnes anbragt varubeteckning, som giver varan sken av att hava frambragts eller tillverkats i Sverige, icke får införas, men utländsk vara, varå vid *införseln* icke finnes ursprungsbe-
teckning alls, får alldeles obehindrat införas för att sedan, *efter införseln*, men *före dess utsändande i handeln*, förses med ursprungsbe-
teckning, som giver varan sken av att vara svensk tillverkning.

För att taga exempel blott från en bransch, tillåter jag mig an-
föra, att en mycket stor del av alla guldsmedsvaror, som försäljas inom
vårt land, äro av utländskt ursprung, men angivas ändock vara av
svensk tillverkning. De äro ofta försedda med svenska fabriks- och
firmastämplor, varemot någon importstämpel icke existerar å dem.
Detta missförhållande har med åren stegrats och följderna är, att under
det att omsättningen med guldsmedsvaror ökas år från år, bliva ändock

allt flera arbetare inom yrket arbetslösa. Den svenska allmänheten, som köper dessa varor i god tro att därigenom gynna svensk industri och svenskt arbete, på grund att varorna uppgivas vara svenska och till och med bära svensk firmastämpel, kastar i verkligheten ut sina penningar till utlandet, allt under det ropen på att gynna svensk industri och svenskt näringsliv ljuda starkt och plakat om den »svenska veckan» prunka på var och varannan annonspelare och affärsvägg.

Här berörda missförhållande, som synes mig vara minst lika stort som en å en utländsk vara *före* dess importerande anbringad falsk ursprungsbeteckning, kommer icke den förevarande lagen, sådan den föreligger i förslag från Kungl. Maj:t och utskottet, att förhindra, vilket jag ansett anmärkningsvärt. Enär ej motion i ärendet är väckt — massan av kungl. propositioner mot slutet av riksdagstiden nästan omöjliggör för Riksdagens ledamöter att på tillbörligt sätt och i erforderlig tid granska alla föreliggande förslag — och enskild utskottsledamot ej får under proposition yrkande, som går utöver föreliggande förslags ram, är jag nu förhindrad inför Riksdagen göra särskilt yrkande, vadan jag blott har att på detta sätt påpeka missförhållandet i fråga.»